

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Część administracyjna
---------------------------------	---	--

ROZDZIAŁ 4 – OKREŚLENIA, DEFINICJE I SKRÓTY

1. Użyte w niniejszym „Podręczniku certyfikacji i nadzoru operacyjnego - 965” (PNO-965) pojęcia, zwroty i skróty, które odnoszą się do przepisów polskich są znaczeniowo zgodne z definicjami podanymi w cytowanym przepisie.

2. Kiedy w przepisie polskim brak jest stosownej definicji dla terminu zwrotu lub skrótu użytego w Podręczniku (PNO-965) zastosowanie mają definicje zawarte w BR lub w Załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 965/2012 lub jeżeli nie ma tam stosownej definicji to definicje ICAO zawarte w Doc. 9569 „DEFINITIONS”; Wydanie z 1991 r. z późniejszymi zmianami.

3. Tam, gdzie Podręcznik (PNO-965) odwołuje się do Specyfikacji Certyfikacyjnych (CS) zastosowanie mają definicje podane w CS-DEFINITIONS oraz definicje użyte w cytowanym przepisie.

4. Poniżej podane są **OKREŚLENIA (5.1)**, **DEFINICJE (5.2)** i **SKRÓTY (5.3)** właściwe dla prawidłowego odczytania i zrozumienia lub dodatkowego zdefiniowania, użytego w Podręczniku (PNO-965):

5.1 OKREŚLENIA

MOŻE – oznacza zgodę na postępowanie określone w danym zapisie, ale też dopuszczalność postępowania innego niż określone w tym zapisie.

MUSI – oznacza nakaz wykonania i niedopuszczalność postępowania innego niż określone w danym zapisie.

NALEŻY – oznacza konieczność postępowania zgodnego z warunkami określonymi w danym zapisie. Terminu używa się przy formułowaniu zasad stanowiących nakaz.

NIE MOŻE – oznacza brak zgody lub zakaz.

NIE POWINIEN – oznacza, że postępowanie określone w danym zapisie jest wysoce niepożądane, jednakże ostateczny wybór odpowiedniego sposobu postępowania pozostawia się adresatowi tego zapisu.

NIE WOLNO – oznacza zakaz postępowania w sposób inny niż określony w danym zapisie.

NIE WYMAGA – oznacza dopuszczalność postępowania innego niż określone w danym zapisie.

NIEZWŁOCZNIE – oznacza nakaz realizacji zadania określonego w danym zapisie, tak szybko jak to jest możliwe w danej sytuacji – bez zbędnej zwłoki.

POWINIEN – oznacza, że postępowanie określone w danym zapisie jest wysoce pożądane, jednakże ostateczny wybór sposobu postępowania pozostawia się adresatowi danego zapisu. Terminu używa się przy formułowaniu kwestii stanowiących zalecenie.

5.2 DEFINICJE

APLIKACJA lub **WNIOSEK** – oznacza formalne wystąpienie podmiotu (wnioskodawcy) do organu certyfikującego (Prezes ULC) w sprawach dotyczących wydania uprawnienia..

CERTYFIKACJA – oznacza wszelkie formy uznania, że organizacja lub osoba spełnia mające zastosowanie wymagania, jak również oznacza wydawanie odpowiednich certyfikatów potwierdzających to (Art. 3(e) BR).

CERTYFIKAT – oznacza każde zatwierdzenie, licencję lub inny dokument wydany przez organ certyfikujący w procesie certyfikacji (Art. 3(g) BR)..

PODMIOT, **APLIKANT** lub **WNIOSKUJĄCY** – oznacza osobę fizyczną lub prawną ubiegającą się o uzyskanie jakiegoś przywileju (zatwierdzenia).

OPERATOR – oznacza każdą osobę prawną lub fizyczną eksploatującą lub oferującą eksploatację co najmniej jednego statku powietrznego (Art. 3(h) BR).

AUDYT – oznacza systematyczny, niezależny i udokumentowany proces uzyskiwania dowodów z audytu oraz jego obiektywnej oceny w celu określenia stopnia spełnienia kryteriów audytu.

INSPEKCJA – oznacza doraźne badanie czy aktualnie obserwowana czynność lub zadanie jest wykonywane fachowo i zgodnie z ustalonymi dla niego normami, procedurami i zasadami dobrej praktyki lotniczej.

KIEROWANIE OPERACJAMI (OPERATIONAL CONTROL) – oznacza sprawowanie władzy nad rozpoczęciem, kontynuacją, zmianą lub zakończeniem lotu w interesie bezpieczeństwa statku powietrznego regularności i efektywności lotu.

Wydanie z: 29.03.2018 Zmiana Nr: 9	OKREŚLENIA, DEFINICJE I SKRÓTY	PNO-0-04-00 Strona 1/4
---------------------------------------	--------------------------------	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
---------------------------------	---	--

KONCESJA – oznacza uprawnienie przyznane przedsiębiorstwu przez właściwy organ wydający koncesję i umożliwiający mu wykonywanie zarobkowych przewozów lotniczych na warunkach określonych w koncesji Rozporządzenie PEiR nr 1008/2008).

LOT – oznacza start z określonego miejsca w kierunku określonego miejsca przeznaczenia.

LOT LOKALNY – oznacza lot nie obejmujący przewozu pasażerów, poczty lub ładunków pomiędzy różnymi portami lotniczymi lub innymi zatwierdzonymi miejscami do lądowania.

MATERIAŁY NIEBEZPIECZNE (*DANGEROUS GOODS – DG*) – oznacza artykuły lub substancje, które mogą stanowić znaczne zagrożenie dla zdrowia, bezpieczeństwa lub mienia, gdy przewożone są transportem lotniczym, określone w Instrukcjach Technicznych ICAO pt. "Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air" (ICAO Doc. 9284-AN/905)."

OPERACJE PRZEWOZU LOTNICZEGO (*COMMERCIAL AIR TRANSPORT OPERATIONS*) – oznacza lot lub serie lotów, w których przewozi się pasażerów, towary, bagaż lub pocztę za wynagrodzeniem w tym na podstawie umowy o czasowym oddaniu statku powietrznego do użytkowania. (Ustawa Prawo lotnicze, art. 2, pkt. 13)

OPERACYJNY PLAN LOTU – oznacza opracowany przez użytkownika plan bezpiecznego wykonania lotu, oparty o rozważenie osiągnięć samolotu, innych ograniczeń użytkowych i spodziewanych warunków na zamierzonej trasie lotu i na branych pod uwagę lotniskach.

PAŃSTWO REJESTRACJI – oznacza Państwo, do którego rejestru państwowego statek powietrzny jest wpisany.

PAŃSTWO OPERATORA – oznacza Państwo, w którym znajduje się główne miejsce prowadzenia działalności Operatora lub, jeśli nie ma takiego miejsca, stała siedziba Operatora.

PILOT – DOWÓDCA (*PILOT-IN-COMMAND – PIC*) – oznacza pilota odpowiedzialnego za użytkowanie i bezpieczeństwo statku powietrznego w czasie lotu.

PROWADZĄCY INSPEKTOR OPERACYJNY POI (*PRINCIPAL OPERATIONS INSPECTOR*) – oznacza inspektora wyznaczonego przez Prezesa ULC do sprawowania bieżącego nadzoru nad

określonym Operatorem – osoba o której mowa w AMC2 ARO.GEN.305(b) pkt a.

CERTYFIKAT PRZEWOŹNIKA LOTNICZEGO (*AIR OPERATOR CERTIFICATE – AOC*) – oznacza dokument wydany wnioskodawcy przez uprawnioną do tego Władzę (Prezesa ULC), potwierdzający, że przewoźnik ten spełnia wymagania do wydania certyfikatu..

PROGRAM CIĄGŁEGO NADZORU OPERACYJNEGO (CNO) - program realizowany przez Prezesa Urzędu mający na celu sprawdzenie, że posiadacz certyfikatu, zezwolenia lub zgłoszenia działalności utrzymuje określone w tym dokumencie warunki.

ZGŁOSZENIE SPO – oznacza zgłoszenie przesłane do Prezesa Urzędu przez podmiot zamierzający wykonywać komercyjne operacje specjalistyczne zgodnie z rozporządzeniem 965/2012.

ZEZWOLENIE SPO HR – oznacza zezwolenie wydane przez Prezesa Urzędu zgodnie z rozporządzeniem 965/2012 upoważniające do wykonywania komercyjnych operacji specjalistycznych wysokiego ryzyka.

5.3 SKRÓTY

ULC - oznacza Urząd Lotnictwa Cywilnego;

ULC (L) – oznacza Prezesa Urzędu;

ULC (LO) – oznacza Wiceprezesa ULC ds. Standardów Lotniczych;

ULC (LT) – oznacza Wiceprezesa ULC ds. Transportu Lotniczego;

ULC (LOL) – oznacza Departament Operacyjno-Lotniczy;

ULC (LOL-1) – oznacza Inspektorat Operacyjny Transportu Lotniczego;

ULC (LOL-2) – Inspektorat Operacji specjalistycznych, Lotów lokalnych i Lotnictwa Ogólnego;

ULC (LOL-3) – Wydział Implementacji Standardów Operacyjnych;

ULC (LOL-4) – Inspektorat kontroli naziemnej SAFA i SANA;

ULC (LOL-5) – Wydział Zarządzania Procesami Certyfikacji i Nadzoru Operacyjnego

Wydanie z: 29.03.2018 zmiana Nr: 9	OKREŚLENIA, DEFINICJE I SKRÓTY	PNO-0-04-00 Strona 2/4
---------------------------------------	--------------------------------	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego		PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
ULC (LOL-7)	- Inspektorat materiałów niebezpiecznych oraz agentów obsługi naziemnej	FSTD	- szkoleniowe urządzenie symulacji lotu <i>(Flight Simulation Training Device)</i>
ULC (LTT) – Departament Techniki Lotniczej		FTE	- równoważnik pełnego etatu
		FTL	- ograniczenia czasu lotu i służby
965/2012	- rozporządzenie komisji UE nr 965/2012	GM	- materiały doradcze
ACM	- Kierownik Odpowiedzialny	HEMS	- śmigłowcowa służba ratownictwa medycznego
Alt Moc	- alternatywne sposoby spełnienia wymagań	HHO	- operacje śmigłowcowe z ładunkiem na zaczepie zewnętrznym
AMC	- akceptowalne sposoby spełnienia wymagań	IR	- przepisy wykonawcze do BR
AOC	- certyfikat przewoźnika lotniczego	LVO	- operacje przy ograniczonej widzialności
ARO	- wymagania dla nadzoru, załącznik II do 965/2012/UE	MEL	- wykaz minimalnego wyposażenia
ASI	-inspektor operacyjny <i>(Air Safety Inspector)</i>	MMEL	- główny wykaz minimalnego wyposażenia
ATPL	- Licencja pilota liniowego	MOE	-charakterystyka zatwierdzonej organizacji obsługi technicznej PART-145
BR	- rozporządzenie podstawowe (216/2008)	MS	- system zarządzania
CAT	- zarobkowy przewóz lotniczy, załącznik IV do 965/2012/UE	NCC	- operacje niezarobkowe skomplikowanymi technicznie statkami powietrznymi, załącznik VI do 965/2012/UE
CAM	- Kierownik zarządzania ciągłą zdadnością do lotu	NCO	- operacje niezarobkowe innymi niż skomplikowane statki powietrzne, załącznik VII do 965/2012/UE
CAME	-charakterystyka organizacji zarządzania ciągłą zdadnością do lotu;	NP	- osoba nominowana
CAMO	- oznacza Organizację zarządzania ciągłą zdadnością do lotu	NPCT	- osoba nominowana do szkolenia załóg
CM	- kierownik zapewnienie zgodności	NPGO	- osoba nominowana operacji naziemnych
CMM	- podręcznik monitorowania zgodności	NVIS	- operacje z wykorzystaniem systemu noktowizyjnego
CMS	- system monitorowania zgodności	OM	- Instrukcja Operacyjna (<i>Om-Operations Manual</i>) – oznacza podręcznik zawierający procedury, instrukcje i wskazówki do stosowania przez personel operacyjny podczas wykonywania ich obowiązków.
CPM	-inspektor prowadzący <i>(Certification Project Manager)</i>	OM/A	- instrukcja operacyjna część A – wymagania ogólne
CS	- specyfikacje certyfikacyjne	OM/B	- Instrukcja operacyjna część B – wymagania związane ze statkiem powietrznym
CTD	- kabinowe urządzenie szkolno-treningowe <i>(Cabin Training Device)</i>	OM/C	- Instrukcja operacyjna część C – trasy, obszary i lotniska, instrukcje lądowisk i inne informacje
DG	- materiały niebezpieczne	OM/D	- Instrukcja operacyjna część D – szkolenie
DOC	- dokument	OMM	-Podręcznik zarządzania organizacji (<i>Organisation Management Manual</i>)
EASA	- oznacza Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego (European Aviation Safety Agency);	ORO	- wymagania dla organizacji, załącznik III do rozporządzenia Komisji (UE) 965/2012
EFB	- system elektronicznego zarządzania informacją	PDT	- pokładowy dziennik techniczny
ETOPS	- operacje o wydłużonym zasięgu samolotami dwusilnikowymi	POI	- inspektor prowadzący <i>(Principal Operations Inspector)</i>
ERP	- plan działań awaryjnych		
FC	- załoga lotnicza		
FDM	- monitorowania danych z lotu		
FDR	- rejestrator parametrów lotu		
FOI	-inspektor operacji lotniczych <i>(Flight Operations Inspector)</i>		
FSI	-inspektor standardów lotniczych <i>(Flight Standards Inspector)</i>		

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
---------------------------------	---	--

POK	- Punkt Obsługi Klienta Urzędu Lotnictwa Cywilnego
PBN	- (Performance Based Navigation) – oznacza nawigację opartą na osiągnięciach (zgodnie z ICAO Doc. 9613)
RVSM	- operacje ze zredukowaną separacją pionową
SAG	- grupa ds. Bezpieczeństwa
SAR	- specjalista analizy ryzyka (LOL-5)
SE	- ekspert ds. bezpieczeństwa
SEC	- ochrona
SEOD	– System elektronicznego obiegu
SKPC	– Specjalista Koordynator Procesu certyfikacji
SM	- kierownik ds. bezpieczeństwa
SMM	- podręcznik zarządzania bezpieczeństwem
SMS	- system zarządzania bezpieczeństwem
SOP	- standardowe procedury operacyjne
SoO	- państwo operatora
SoR	- Państwo rejestru
SPA	- zatwierdzenia szczególne, załącznik V do 965/2012/UE
SPI	- wskaźnik jakości bezpieczeństwa
SPO	- komercyjne operacje specjalistyczne, załącznik VIII do 965/2012/UE
SPO HR	- komercyjne operacje specjalistyczne wysokiego ryzyka
SRB	- grupa ds. przeglądu bezpieczeństwa
TC	- państwo trzecie
TM	- podręcznik szkolenia
WZS	- wykaz zatwierdzeń szczególnych

CELOWO

POZOSTAWIONO

PUSTE

Wydanie z: 29.03.2018 zmiana Nr: 9	OKREŚLENIA, DEFINICJE I SKRÓTY	PNO-0-04-00 Strona 4/4
---------------------------------------	--------------------------------	----------------------------------